

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนา “คน” หรือ “ทุนมนุษย์” ทุนสังคมที่สำคัญที่สุด และมีบทบาททั้งเป็นผู้สร้าง การพัฒนาและผู้ได้รับผลแห่งการพัฒนา นับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนในทุกมิติ ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยให้ความสำคัญต่อการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ สร้างศรัทธาและ ปลูกฝังให้คน Hayden ลีกในศิลธรรมพื้นฐาน สำนึกในคุณธรรม นำไปสู่สังคมแห่งศิลธรรมความดีที่มี ความสมดุลระหว่างโลกวัตถุคิดกับจิตใจ เพื่อให้คนมีความรอบรู้ เท่าทันและพร้อมเผชิญต่อการ เปลี่ยนแปลง (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 : 2-12)

ปัญหานาฬิกาในประเทศไทย เป็นวิกฤติที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และคุณภาพประชากร โดยเฉพาะปัญหาจำนวนผู้เสพยาเสพติดที่มีจำนวนสูงขึ้น และบังเพรรระบำด ไปยังกลุ่มเด็กและ เยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในการแก้ปัญหาการเพร ระบำดของยาเสพติด โดยใช้หลัก การป้องกันนำหน้าการปราบปรามผู้เสพยาเสพติดต้องได้รับการ บำบัดรักษา และผู้ต้องได้รับการลงโทษอย่างเด็ดขาด กรมคุมประพฤติ จึงได้มีการกำหนดแนว ทางการต่อสู้เพื่ออาชันยาเสพติด โดยมีนโยบายจัดตั้งองค์กรนำในการปฏิบัติงานทุกระดับ เพื่อให้เกิดเอกภาพและมุ่งมั่นในการต่อสู้เพื่ออาชันยาเสพติด ในทุกพื้นที่ด้วยการบำบัดรักษา ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด เพื่อเป็น การลดอุปражสก ด้านยาเสพติดในทุกรูปแบบ ทั้งในและนอกกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้มีสิ่งแวดล้อมที่เข้มแข็งเพียงพอต่อการเข้าสู่ชุมชนและสังคมด้วยตัวเอง มีให้มีการเสพยา เสพติดช้า โดยคำนึงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไข ปัญหาผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด โดยถือว่าผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดเป็นส่วนหนึ่นคน ใช้หรือผู้ป่วยที่ ควรได้รับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด โดยจัดให้ผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด เข้ารับการบำบัดรักษา ด้วยวิธีการรูปแบบที่หลากหลาย ในทุกระดับตามความเหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมายและพฤติกรรมการเสพยาเสพติด เพื่อส่งเสริมให้มีโอกาสกลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน และคำนึงชีวิตได้อย่างปกติสุข ด้วยการดูแลเอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ผู้เสพและ

ผู้ตัดยาเสพติด เพื่อเป็นพลังสำคัญในการต่อต้านยาเสพติดที่ครอบครัว ชุมชน และสังคมยอมรับ และจัดให้มีกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพและผู้ตัดยาเสพติด ทั้งทางร่างกายและจิตใจ และส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ให้แก่ผู้ที่ผ่านกระบวนการบำบัดรักษาสามารถดำรงชีวิต โดยไม่ต้องพึ่งพา และหานกձันไปเสพยาเสพติดซ้ำอีก (กรมคุณประพฤติ. 2548 : 32)

จากนั้นโดยภายดังกล่าวถือว่าผู้เสพและผู้ตัดยาเสพติดเป็นผู้ป่วย มิใช้อาชญากร จึงต้องได้รับการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ตัดยาเสพติดอย่างทั่วถึง การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ตัดยาเสพติดในประเทศไทยซึ่งที่ผ่านมา มี 2 ระบบ คือ

ระบบที่ 1 เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตัดยาเสพติดซึ่งต้องการเดิกยา สมัครใจ เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมาผู้เข้ารับการบำบัดรักษาส่วนใหญ่ ไม่มีแรงจูงใจที่จะเข้ารับการบำบัดรักษาอย่างต่อเนื่องจนครบขั้นตอน

ระบบที่ 2 การบำบัดรักษาในระบบต้อง โทย เป็นการบำบัดรักษาผู้เสพและผู้ตัดยาเสพติด ที่กระทำการผิดกฎหมายเด็กและเยาวชน ซึ่งในการดำเนินการที่ผ่านมาสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ตัดยาเสพติด เนื่องจากการควบคุมตัวร่วมกับผู้กระทำผิดคดีอื่น ๆ ทำให้ผู้เสพและผู้ตัดยาเสพติดเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากร นอกจากนี้เมื่อผู้ตัดยาเสพติดพ้นโทยก็จะมีประวัติอาชญากร ซึ่งสังคมไม่ยอมรับ จึงทำให้เกิดปัญหาในการดำรงชีพต่อไป

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาทั้ง 2 ระบบ จึงมีแนวคิดให้มีระบบบังคับบำบัดขั้นด้วยการตราเป็นพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ตัดยาเสพติด พ.ศ. 2545 โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม 119 ตอนที่ 96 (ก) ลงวันที่ 30 กันยายน 2545 และ มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม 2545 กรมคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ได้รับการมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานหลักในการนำนโยบายการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ตัดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวไปดำเนินการ โดยปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายดังกล่าว โดยการกิจสำคัญในการดำเนินงานตามกฎหมายได้แก่ การกิจค้านการตรวจพิสูจน์บุคคลที่เข้าสู่กระบวนการของกฎหมาย ว่าเป็นผู้เสพหรือผู้ตัดยาเสพติดหรือไม่ ซึ่งการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ตัดยาเสพติด พ.ศ. 2545 เป็นการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่ภายในตัวให้การกำกับดูแลของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ตัดยาเสพติด ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบแทนคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ตัดยาเสพติด (กรมคุณประพฤติ. 2548 : ออนไลน์)

ประเทศไทยเริ่มมีการนำระบบคุณประพฤตินามาใช้ครั้งแรก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495

โดยนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนก่อน ส่วนผู้ใหญ่ค่าลักษณะใช้มาตรการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยไม่ใช้วิธีการคุณประพฤติ เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานและเงื่อนไขที่ชัดเจน จึงหันมาใช้รัฐบาลได้ผ่านพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุณประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 และให้มีการจัดตั้งสำนักงานคุณประพฤติกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกองสังกัดสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม และได้ประกาศดำเนินการเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2522 โดยได้ดำเนินการในกรุงเทพมหานครก่อน จนปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ และเพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนในทั่วภูมิภาคทั่วประเทศ เมื่อจากมีการขยายงานออกสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น จึงทำให้สำนักงานคุณประพฤติกลางมีปริมาณงานมาก ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้น ดังนี้เพื่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สำนักงานคุณประพฤติกลางจึงได้รับการยกย่องเป็นกรมคุณประพฤติ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2535 (กรมคุณประพฤติ. 2548 : ออนไลน์)

ในจังหวัดบุรีรัมย์มีการเผยแพร่ระบบของยาเสพติดทุกประเภท โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทยาบ้า แพร่ระบาดอย่างกว้างขวาง และได้ขยายวงกว้างเข้าไปในหมู่นักเรียนนักศึกษา เยาวชน วัยรุ่นทั่วไป ตลอดจนกลุ่มผู้ใช้แรงงานทั่วไป ซึ่งเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นศูนย์กลางด้านการคุณภาพ มีเขตชายแดนติดต่อกับประเทศไทยกัมพูชา มีการค้าขายกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน และเป็นแหล่งห่อห่องที่ยว จึงทำให้เขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ มีประชากรแห่งอยู่มาก ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เพิ่มมากขึ้น และผลตามมาคือการเผยแพร่ระบบของยาเสพติด ที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมหลายประการ โดยเฉพาะก่อให้เกิดปัญหาด้านอาชญากรรม ปัญหาด้านคุณภาพของประชากร และปัญหาด้านการบำบัดรักษา นั้นเป็นความซับซ้อนเสียต่อประเทศไทยอย่างมาก จากเหตุตั้งกล่าว จึงส่งผลให้สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์ มีปริมาณการรับคดีที่เพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี จนถึงปัจจุบัน และเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม นับเป็นความซับซ้อนเสียต่อประเทศไทยอย่างมาก ตามพระราชบัญญัติพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นผู้ที่เคยเข้ารับการบำบัดพื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไปแล้วที่เป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ จังหวัดบุรีรัมย์ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2555 ซึ่งแยกตามฐานความผิด ดังนี้ ฐานเสพยาเสพติด จำนวน 3,003 คดี ฐานเสพและครอบครอง จำนวน 56 คดี ฐานเสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย จำนวน 30 คดี และฐานเสพและจำหน่าย จำนวน 3 คดี รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,092 คดี และกระทำความผิดซ้ำ จำนวน 212 คดี

จากสภาพปัจจุหาดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ศึกษาสนใจที่จะศึกษาถึงสาเหตุการกระทำความผิดซึ่งในคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์ตลอดจนแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดซึ่งในคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้สำนักงานฯ ประสบความสำเร็จและแก้ไขปัญหาได้ดียิ่งขึ้น

คำนำการศึกษา

1. สาเหตุการกระทำความผิดซึ่งในคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์ มีอะไรบ้าง
2. แนวทางในการป้องกันและแก้ไขสาเหตุการกระทำความผิดซึ่งในคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำความผิดซึ่งในคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขสาเหตุการกระทำความผิดซึ่งในคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์

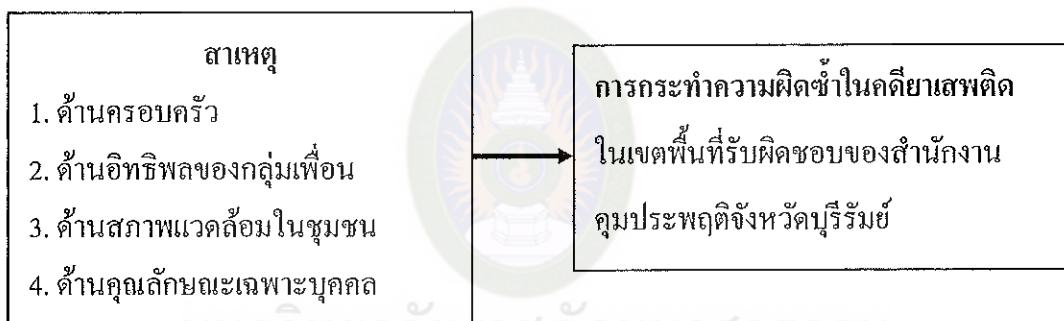
ขอบเขตการศึกษา

การศึกษารั้งนี้ มุ่งศึกษาสาเหตุการกระทำความผิดซึ่งในคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งแนวทางในการป้องกันและแก้ไขสาเหตุการกระทำความผิดซึ่ง โดยประชารัฐให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย กลุ่มผู้กระทำความผิดซึ่งในคดียาเสพติด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 จำนวนทั้งสิ้น 212 คน ซึ่งแยกตามฐานความผิดจำนวน 4 ฐานความผิด ดังนี้ ฐานเสพยาเสพติด จำนวน 174 คน ฐานเสพและครอบครอง จำนวน 23 คน ฐานเสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย จำนวน 12 คน และฐานเสพและจำหน่าย จำนวน 3 คน โดยการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากกลุ่มผู้กระทำความผิดซึ่งของแต่ละฐานความผิด จำนวน 33 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามฐานความผิด ประกอบด้วย กลุ่มฐานเสพยาเสพติด จำนวน 15 คน กลุ่มฐานเสพและครอบครอง จำนวน 10 คน กลุ่มฐานเสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย จำนวน 5 คน และ

กลุ่มฐานสภาพและจำนวน 3 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้ยินดีและเต็มใจที่จะให้ข้อมูล นอกจากนั้น การศึกษาในครั้งนี้ ยังศึกษาข้อมูลจากกลุ่มเจ้าหน้าที่สำนักงานคุมประพฤติ จำนวน 10 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 43 คน ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล และหาแนวทางป้องกันและแก้ไขสาเหตุการกระทำความผิดซ้ำ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด และคดีอื่น ๆ ที่มีการศึกษามาก่อน ผู้ศึกษาได้นำมากำหนดเป็นแนวทางในการศึกษาสาเหตุของปัญหาการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์ ดังกรอบแนวคิด ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

สำนักงานคุมประพฤติ หมายถึง สถานที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการสืบสานและพินิจผู้กระทำความผิดในชั้นก่อนฟ้องชั้นพิจารณาคดีของศาลและภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษา ในเขตพื้นที่ซึ่งกรมคุมประพฤติกำหนดให้อยู่ในความรับผิดชอบ สถานที่ดำเนินการควบคุมและสอดส่องและแก้ไขฟื้นฟูสังเคราะห์ผู้กระทำความผิด ในชั้นก่อนฟ้องชั้นพิจารณาคดีของศาลและภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษา สถานที่ดำเนินการตรวจพิสูจน์ และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ส่งเสริมและพัฒนาชุมชนและภาคประชาสังคมให้สามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดและป้องกันสังคมจากอาชญากรรมในเขตความรับผิดชอบ ดำเนินการสร้างและพัฒนาอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานคุมประพฤติ และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

การกระทำผิดซ้ำของผู้เสพยาเสพติด หมายถึง การที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หวานกลับไปกระทำการผิดซ้ำในคดีเสพยาเสพติด จนกระทั่งถูกจับกุมดำเนินคดีใหม่ และเข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอีก

คดียาเสพติด หมายถึง ความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดซึ่งมีฐานความผิดอยู่ 4 ฐาน ความผิด คือ ฐานเสพ ฐานเสพและครอบครอง ฐานเสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานเสพและจำหน่าย

สาเหตุการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด หมายถึง ปัญหาที่เป็นต้นเหตุของการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

ด้านครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัว ซึ่งมีสาเหตุมาจากการประพฤติทางเบ醍แวงกัน ปัญหารื่องรายได้ ปัญหางานว่างงาน ปัญหารายรำขึ้น เดิกรักกันของคนในครอบครัว การที่คนในครอบครัวถูกจับกุมดำเนินคดีอาญาหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ คนในครอบครัวดูแลเข้มงวดเกินไป ครอบครัวปล่อยประ潦เกินไปและหัวหน้าครอบครัวเสพยาเสพติดหรือคู่สมรสฯ

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน หมายถึง เพื่อนที่ชอบชักชวนไปเที่ยวกลางคืน เพื่อนที่ชอบไปพักค้างคืน ซึ่งเป็นแหล่งมั่วสุมของยาเสพติด เพื่อนที่ชอบชักชวนให้เสพยาเสพติด เพื่อนต่างเพศมีอิทธิพลต่อการใช้ยาเสพติดและเพื่อนที่เคยเสพยาเสพติดด้วยกัน

ด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน หมายถึง สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย มีสาเหตุมาจากการที่น่องเสพยาเสพติด เพื่อนบ้านเสพยาเสพติด โดยสภาพแวดล้อมมีแต่บ้านมุข สิ่งเสพติด การที่ผู้กระทำการผิดพื้นที่ไทยแล้วกลับเข้าไปอภูมิในชุมชนที่ทำงาน ที่พักอาศัย กลุ่มเพื่อน เครือข่ายผู้ค้าผู้เสพ สภาพแวดล้อมเดิม ๆ เมื่อถูกชักชวนก็อดไม่ได้ที่จะเข้าสู่วงจรยาเสพติดอีก

ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล หมายถึง ผู้กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดที่มีลักษณะนิสัยเฉพาะตัว คือ มีการศึกษาน้อย อายุน้อย รักสนุก อยากรู้อยากลอง ชอบเที่ยวต่างประเทศไม่พอเพียง ตามแพะชั่น ตามเพื่อน ชอบความ爽快 เกี่ยวกับงาน ไม่รักการทำงาน ไม่ชอบงานหนัก ซึ่งความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดมีฐานความผิดอยู่ 4 ฐานความผิด คือ ฐานเสพ ฐานเสพและครอบครอง ฐานเสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานเสพและจำหน่าย

ประโยชน์การศึกษา

ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อสนับสนุนให้กับสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์มาใช้ กำหนดเป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาที่เป็นสาเหตุจากการกระทำความผิดซึ่งในคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งขยายผลไปสู่พื้นที่อื่นต่อไป

